

GIFTIGE STRALING

Twee etiketten: 'Deze wijn is gegarandeerd gifvrij' en 'Aanwezigheid van gif in deze wijn is niet aangetoond'. Er is weinig taalgevoel nodig om het verschil te proeven. Het eerste etiket is bepaald geruststellender dan het tweede. Want als gif niet is aangetoond – is er dan wel (goed) naar gezocht? Naar wélke mogelijke vergiftigingen is gezocht, met welke methoden? Een berucht moordgif als blauwzuur kun je met een scherpe neus al opmerken, maar het zeven miljoen keer zo dodelijke polonium is met geen enkele chemische analyse op te sporen. Alleen wie radioactiviteit gaat meten, kan sporen vinden van dat uiterst zeldzame en kostbare element. Zo gaat dat vaak met risico's, je vindt pas iets als je er gericht naar zoekt. Maar hoe dan ook: als vijf mensen lijkkleek neervallen rond een fles wijn, is er alle reden om de inhoud te analyseren, en nóg eens.

'Uit wetenschappelijk onderzoek blijkt geen verband tussen blootstelling aan elektromagnetische velden en gezondheidsklachten.' Dat is de goed ingestudeerde mantra waarmee de overheid reageert op mensen die zeggen dat ze last hebben van elektromagnetische straling (pagina 4). 'Er is geen verband aangetoond': dat betekent dus iets heel anders dan 'aangetoond is dat er geen verband is'. Dat laatste is niet het geval, en zal de overheid ook nooit beweren. Niemand kan garanderen dat al die elektromagnetische straling die door de explosieve groei van draadloos telefoon- en dataverkeer wordt veroorzaakt, geen enkel effect heeft op het welzijn van ook maar één mens. De overheid en telecombedrijven kunnen zich slechts vastklampen aan het feit dat onderzoeken tot nu toe niet hebben bewezen dat allerhande gesignaleerde gezondheidsklachten daadwerkelijk veroorzaakt zijn door straling. Want de flatbewoner die zich hondsberoerd voelt sinds die UMTS-mast op het dak staat, kan de causaliteit tussen het een en het ander wel vermoeden maar niet hardmaken. En een ontlastend feit is in ieder geval dat niet alle flatgenoten (dezelfde) klachten krijgen.

Dat al die masten schuldig zijn aan het persoonlijk leed van wie zich 'elektrogevoelig' noemen, is dus niet wetenschappelijk bewezen. Gelukkig maar, zou de overheid denken (als ze kon denken, maar dat kan ze niet: de overheid is geen mens maar een systeem). Want als een dergelijke schuld wél wordt bewezen, zijn de technische, juridische en financiële gevolgen immens. De overheid heeft miljarden verdiend aan de veiling van frequenties. En we kunnen toch niet meer zónder draadloos leven? De overheid heeft er geen enkel belang bij dat eventuele risico's en oorzakelijkheden worden aangetoond. Maar ze heeft wel een zorgplicht. Die betekent dat de bewijslast niet bij 'vermeende slachtoffers' gelegd mag worden. En zelfs wanneer achter dat slachtofferschap psychische aspecten worden vermoed, is er nog reden om stralingsvrije zones te creëren voor hen die letterlijk gek dreigen te worden – ten dode toe – van de straling om hen heen.